

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Varočnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovani — ma se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo. Varočnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
 Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-branilnični račun št. 652.841.

Iskajba vsaki dan
 v 3 uri popoldnih in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 1. uri zjutraj
 Poročila šteti se prodajajo po 3 novč. (6 stotina) za vsako besedilo v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
 Poročila in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“ ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglasom 16 st. na vrsto petič; poslanice smrtnice, javne zavale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Revolucija na Japonskem?

RIM 3. »Tribuna« poroča iz Tientsina od 3. t. m., da je na Japonskem tako nezadovoljstvo radi koncesij, ki se jih je privolilo Rusiji, da se je bati revolucije. Danes je bil prerezan kabel, vsled česar je nemogoče dobiti potrditve oziroma demontija.

Rusko japonski mir.

PORTSMOUTH 3. (Reuterjev birò). Na včerajšnji seji mirovnih komisarjev je prišlo do sporazumljenja še o zadnjih preporočilih točkah.
 PETROGRAD 3. Od vseh strani prihajajo poročila, eno tudi iz Vladivostoka, da je ljudstvo z veseljem vsprejelo vest o sklepu miru. Mnogo mest je Witteju brzojavno čestitalo.

Mikado in sklep miru.

DUNAJ 3. Iz vesti dospelih iz Tokija je čim dalje bolj razvidno, da je glavno zaslug pripisovati cesarju Muthshuto, da se je omogočil mir, to pa vsled tega, ker se je Japonska odrekla vojni odškodnini. Akoravno so se v kronskem svetu pojavili glasovi za nadaljevanje vojne, vendar se je brezdvomno zahvaliti osebnemu uplivu mikada, da se je sklenil mir tudi brez vojne odškodnine. S tem, da se je Japonska odrekla vojni odškodnini, je storila žrtev, ki je japonskemu narodu prinesla veliko razočaranje.
 Vročja želja mikadova je bila, da se stori konec krvavemu prelivanju krvi in to ga je nagnilo, da je privolil v to žrtev.

Dogodki na Ruskem.

Poveljnik odeskega vojaškega okraja odpuščen od službe.

ODESA 3. Viši poveljnik odeskega vojaškega okraja, general konjeništvu Kohanov, je bil odpuščen iz službe, ne da bi bil zato prošil.

Usoda puutarških mornarjev.

PETROGRAD 3. Dvetisoč iz Libave dospelih mornarjev, ki so se meseca junija vdeležili punta, bodo na nedoločen čas prideljeni garnizijam na skrajnem Vztoku.

Brzojavne vesti.

Cesar na Češkem

PISEK 3. Cesar je dospel semkaj popoldne ter je bil vsprejet od načelnikov oblastnij. Ogledal si je mestno hišo in

Prokletstvo.

Prvi očiški toman **Augusta Šenoa** — Našaljeva in dovršil **I. R. Tomič**.

Prevel **M. C. - D.**

— Minolo je več let, je odgovorila Jela, kar si pod našim okriljem, kar te čuvamo kakor rojstno hčer in smo tajno tvojo skrivali pred vsakim očesom. Čas hiti, ločuje nas; tudi tebi je prišla ura, da se boš selila od nas, da si med svojimi poiščes srečno bivališče kraj morja. Težko nam bo, žalovali bomo po tebi, kakor da je postalo prazno pri hiši in kakor da je naše srce nekaj izgubilo. Ali za to morem dobiti sedaj neko zameno. Ti veš, da so mi ugrabili jedinca. Stokrat si čula to skozi moje solze, stokrat si iz mojih drhtečih besed čula grozni dvom in muko, da li moj sin še živi, da li ga niso zločinci ubili? Ti ne moreš še umeti tolike boli. Devica si, nisi mati, nimaš deteta. Jaz pa sem ga doživela in obsipala s poljubi dan na dan. V njegovi mali zenici je sevala iskra mojega življenja in čuvala sem ga skrbnim očesom kakor deklica, ki pazi in

javne zgrade. Prebivalstvo, ki je prišlo iz bližnjih in daljnih krajev, je cesarju privedilo viharne ovacije. Ob 6. uri 15 minut je cesar zopet dospel v Stekno.

Eksplozija bombe v Barceloni.

BARCELONA 3. Popoldne je bila strašna eksplozija bombe na obalni promenadi v sredi mnogoštevilne množice ljudi. Ena ženska je bila ubita, 11 ljudi je bilo smrtonesno ranjenih, 8 pa težko poškodovanih, med temi tudi oseba, ki je vrgla bombo.

Rusko japonski mir.

Iz Portsmoutha poročajo: Japonski mirovni komisarji so slabe volje, ker niso od sklepa miru prejeli več nobene brzojavke iz Tokija.

Iz Tokija poročajo »Daily Telegraphu«: Večina časopisov na japonskem, kjer vlada splošno razočaranje, odlašajo se svojo sodbo o sklepu miru, dokler bo o mirovnih pogajanjih priobčena uradna objava. Politiki vseh strank obsojujejo dejstvo, da se je Japonska odrekla vojni odškodnini. V prihodnjem zasedanju državnega zbora pride do burnih prizorov.

List »Nihon-Nihon« piše: Mi smo se vznemirili, ko smo zvedeli, da sta se Francija in Nemčija pridružili prizadevanjem predsednika Roosevelta. To čutstvo je bilo ojačeno, ko je neki ruski uradnik izjavil, da so nade na mir poboljšane vsled angleško-japonske zveze in da se je Anglija pridružila začetnikom miru. Ta zveza bi bila morala na konferenci zboljšati položaj Japonske, mesto tega so pa Japonsko pregovorili na laglje pogoje. Globoko je obžalovati, da so Rusi novo zvezo z Anglijo spretno uporabili na način, ki je mnogo škodil japonskim interesom.

V Tokiju izvršuje vlada izredno strogo cenzuro nad vsemi brzojavkami. Ničesar se ne sme priobčiti, dokler obe vladi uradno ne objavita portsmouthske pogodbe.

Ruska armada v vztočni Aziji.

List »Naša Žizn« poroča, da ostane vsa armada Lineviča v vztočni Aziji, ker želi Rusija da je tamkaj vedno oborožena. Poveljniki zborov so prejeli nalog, naj meseca avgusta ne odpuste rezervistov, kakor je navada.

Drobne politične vesti.

Kaj hoče Francija v Maroku?

Parizki »Gaulois« piše: Francija zahteva kontrolo nad Marokom in pravico, da or-

čuva najlepšo rožo v vrtu. In ugrabili so mi ga. Se je-li moglo dogoditi na svetu več zlo? Ali sedaj, po tolikih dvomih in mukah, so mi povedali, da je Benko živ, da je zdrav, da ga morem dobiti v svoje naročje, ali da mi moraš biti ti na pomoč.

— Angelija se je dvignila naglo in zadržala po vsem životu.

— Jaz, a kako je izbër ravno na me pala?

— Ne vem, ali tako je rečeno. Tudi ne vem, kdo je izdal tajno, da si v naši hiši. — Angelija se je zamislila v čudne misli in se je, vprši roki, jela sprehajati po sobi, a vsakemu njenemu koraku sta sledili solzni očesi zaskrbljene matere.

— A kako je vse to, povej mi, gospodinja? Povej mi, kako se ima vršiti rešitev tvojega sinu in kako nalogo imam jaz pri tem?

Jela je začela sedaj natanjko pripovedovati, kako je stara čarovnica poslala svojega človeka kako jo je naročila k sebi in pod kakimi pogoji da jej obljublja sinu.

Angelija je jako pozorno poslušala to pripovedovanje, a naenkrat se jej obraz omračil.

— A s to čarovnico, se nadaš, gospodinja Jela, da dobiš sinu?

ganizuje tamošnjo policijo. Francozki odposlanec na maročanski konferenci se bo ob utemeljevanju tega vprašanja skliceval na mnoga kršenja meje v južnem Oranu.

Čehi in Slovenci protirazpravi o italijanski fakulteti. »Innsbrucker Nachrichten« poročajo z Dunaja: V krogih čeških in slovenskih poslancev se živo agitira, da bi vprašanje italijanske fakultete ne prišlo v državnem zboru v razpravo. Omenjeni poslanci hočejo, da naj se to vprašanje reši z drugimi vseučilišnimi vprašanji vred.

Zapuščina kralja Aleksandra. Glasom privatnih informacij iz Biarritza, je bila kraljica Natalija obveščena, da ostaja zanjo iz zapuščine njenega sina Aleksandra še 6 in pol milijon frankov.

Niževavstrijski deželni zbor. Z Dunaja poročajo, da bo niževavstrijski deželni zbor sklican dne 10. oktobra v 4-tedensko zasedanje.

Osemsto ustašev na potu v Makedonijo. Londonska »Morning Post« poroča iz Sofije, da je 800 bolgarskih in makedonskih ustašev stranke Borisa Sarafova odpotovalo iz Sofije ter da nameravajo vdreti v turške pokrajine. Vstasi se živahno pripravljajo na veliko akcijo. Turške oblasti so v skrbeh.

Armenska zarota v Smirni. Iz Carigrada javljajo, da so v železniški blagajni za depozite zavoda »Credit Lyonnais«, ki jo je najel Armenec Agoptak, našli 62 kilogramov dinamita.

Unesčćenje metropolita Dimitrija. Iz Belegagrada poročajo od 2. t. m.: Danes zjutraj se je na slovesen način vršilo umeščenje novega metropolita Dimitrija v navzočnosti kralja, ministrov in številnega naroda. Metropolit je imel govor, v katerem je obljubil gledati na to, da bo cerkev vzdržala v narodu ogenj patriotizma te da bo sodelovala na narodnem napredku Srbov in njihovi misiji.

Kardinal Pierotti umira. Iz Rima javljajo, da umira kardinal Pierotti. Izgubil je govorico ter bil je previden s svetotajstvi za umirajoče.

Shod narodno - radikalnega dijaštva.

»Omladina« piše: Se par dni — in slovenski dijaki pohite od vseh strani na naš slovenski jug — v Trst. Zbere se mladi slovenski zarod, da pregleda svoje vrste, pokaže račun svojega dosedanjega delovanja in si na podlagi dosedanjih sku-

— Nadejam se, Angelija, da verujem trdno.

In zopet se je deklica zamislila ter obstala pri mizi, v katero je pritiskala svojo pest. Jela je jo pogledala po strani, bojazen in strah sta trepetala iz njenega očesa. Že je mislila, da Angelija odbije njeno prošnjo in da je izgubljena vsaka nada, da bi rešila sinu. Ustnice so jej drhtele, v oči so jej udarile solze, polago ma se je dvigala na noge in storila korak proti deklici. In spustivša se na kolena, dvigajoča roki je skozi zamoklo ječanje tako-le rotila Angelijo:

— Angelija, na tvojem obrazu ne vidim nade za-me, ampak nevoljo, ki mi pokvari vso srečo. Oh, nikar, nikar, pri živem Bogu! V tebi je mehko, plemenito srce, kakor te poznam, ne zapusti me v tem težkem času. Tu klečim sirota mati pred teboj devico.

Angelija je priskočila, privzdignila jelo po konci, posadila jo zopet k mizi in rekla na kratko:

— Čemu si pa kleknila pred mano? Kleči se samo pred Bogom. Gospodinja Jela, dobro je. Ti si mi več let dajala zavetišča in me ohranila pred hudim. To je veliko dobro delo in jaz si ti hočem

šenj začrta poti, ki vedejo do cilja — politična, gospodarska in kulturna osamosvojitvev in rast slovenskega naroda. Važni in pomenljivi bodo ti dnevi za dijaštvo neposredno in za slovenski narod posredno. Važen bo shod za dijaško strujo, ki se zbere na njem in ki prestopi s tem korakom iz otroške dobe svojega razvoja v mladeniško. Tu se pokaže, ali so ideje, ki jih zastopa, dovolj močne, da ji zagotavljajo in naravnost zahtevajo njen obstoj in njeno življenje ali ne. In če so dovolj močne, priseže mladi dijaški zarod nanje in sklene iti zanje v boj, da jih uveljavi. S tem pa postane shod tudi za slovenski narod izredne važnosti. Vsako gibanje se uveljavlja, ko prestopa dijaštvo šolski prag, tudi v narodu, se zaraste in vkorenini v njem, pušča v njem svoje posledice — postaja občenarodno gibanje.

Vsled tega je ta shod, na katerem se zbere največji in najmočnejši del slovenske akademične mladine, katerega se udeleže tudi odposlanci akademične mladine bratskih slovenskih narodov, izrednega pomena. Zaslužil bi, da bi se zanimala zanj tudi starejša generacija, da bi nam šla na roko s svojimi nasveti, da bi dozorelost in izkušnje starejših preprečile, da se mladina ne prengli.

Ker je shod tolikega pomena in ker so njegove posledice dalekosežne, je treba, da se ga vsakdo udeleži še-le po treznem premisleku, da pride nanj z resnobo in v svesti si velike odgovornosti, ki jo prevzemamo nase. Vled tega nam bo i v tem trenutku dovoljeno izpregovoriti se par besed, opozoriti na nekaj momentov, ki se nam zde važni in pokazati na nekatere napake, ki so se po našem mnenju dosedaj vrinile v naše gibanje.

Združile ste nas in družite nas dve veliki ideji: narodna in socialna. Iz teh smo izvajali konsekvence in tako je dobilo gibanje širše ozadje in nove znake. Gibanje se je porodilo v znamenju odpora proti obstoječim razmeram, v znamenju kritizma. Šlo se je v boj proti indolenci, ki je vladala tedaj v starejši inteligenci in v dijaštvu, borilo se je proti osebnemu terorizmu in proti temu, da bi se vklepalo dijaštvo v strankarske dogme. Zagotoviti se je hotelo dijaštvu svoboden razvoj, storiti je neodvisnega in samostojnega. Povdarjalo se je, da je prva dolžnost priprava za narodno delo. In tudi praktično so že začela ferijalna društva izvrševati to nalogo.

To so bile vodilne ideje in to so bili znaki, ki so spremljali mlado dijaško gibanje. V teh znamenjih je postala začet-

oddolžiti za to, Pojdem s teboj, kamor si naročena, naj je že to resnica ali prevara, kar govore o tvojem sinu.

Sirota Jelena je v hipu kar po skočila od radosti ter je začela jokaje objemati Angeliji oči, usta in roke.

— Hvala ti, hvala, rešiteljica moja, je jecljala vsa blažena. Težkim srcem sem prišla, da izprosim tvojo pomoč. Ali vedno mi je šepetala nada: Pomore ti, ker ni angelj samo po imenu, ampak tudi po duši. A sedaj z Bogom! Lahko noč, Angelija draga!

— Lahko noč, gospodinja draga, je odzdravila deklica, zaprla vrata za seboj in pokleknila zopet pred božjo porodnico. Dolgo, dolgo je ostala na kolenih, ali ni tolikomolila kolikor razmišljala o jutrnjem večernem sestanku, ki se ga je nekoliko plašila, najbolj pa se čudila, kako so prišli na sled njeni tajni. Bila je trdno uverjena, da je ni izdal nikdo od Benkovičevih. Slednjič je legla k počitku. A prej je se pogledala na Isino posteljo, ki je kakor angelj sanjala sladke sanje.

(Pride se.)

koma majhna struja močna, si je osvojila vedno več tal in zmagala vsaj med dijaštvom. Kakor v vsaki — in zlasti se v dijaški stranki — je bilo in je seveda tudi v tej različnih elementov, radikalnejših in zmernejših, takih ki bolj povdajajo eno in takih ki se bolj ogrevajo za drugo stran društvenega programa. Tudi o taktiki, ki naj se je oprime, je bilo ob različnih pri likah mnenje različno. Vse to je čisto naravno in slednjic le dobro znamenje, ki ostane lahko brez vseh slabih posledic. V ciljih smo vsi edini. Napačno pa je, če se je od te ali one strani zagrešilo proti onim momentom, ki so nas združili in storili močne. Napačno je bilo, kadar se ni pomislilo, da smo napovedali boj osebnemu terorizmu in strankarskim dogmam in kadar se je sklenilo kompromise s to ali ono stranjo. Kedar se je zagrešilo proti temu, nam je to vedno ško dovalo.

Naloga shoda — po mojem mnenju glavna naloga — naj bo, da presodi in oceni dosedanje gibanje ter izloči iz njega, kar je slabega. Na podlagi vodilnih idej, ki so nam vsem skupne, naj se uglade in utrdijo pota, ki vodijo k skupnemu cilju. Ustvari naj se organizacija, ki bo močna vsled svojih idej. Postavi naj se program, ki nas bo družil, ki pa vendar ne bo omejeval posamičnika in bo zmožen, da se vedno izpolnjuje in napreduje. Zavlađa naj v tej organizaciji disciplina, ki jo bodo jamčile odkritosrčnost, bratstvo, edinost in navdušenje za skupni ideal.

Če shod to doseže, in prepričani smo, da doseže, ako prinesemo s seboj le nekoliko dobre volje in odkritosrčnosti, potem je izvršil svojo nalogo tako v prid dijaške nase struje, kakor v prid celega naroda. Potem odidemo s shoda močni in pomlajeni ter brez strahu za bodočnost.

Ciril Premerl.

Slavnost otvoritve „Narodnega doma“ v Podgradu

v nedeljo, dne 27. avgusta t. l.

Mej množico smo opažali vse polno znanih odličnih rodoljubov od različnih strani Istre; iz Trsta in okolice in iz sedaj Notranjske. Svečeništvo je bilo raz merno obilno zastopano. Videli smo poleg domačih odličnjakov n. pr. g. drž. in dež. poslanca profesorja Spinčiča, deželnega poslanca Matka Mandiča, dra. Rybářa, dra. Pošćića, častitljivega starino kapitana Tomičiča, iz Voloskega g. nadžupana Kastelca itd. itd. Na slavnosti so bila zastopana društva: »Slov. pevsko društvo iz Trsta, Čitalnica pri sv. Jakobu-Trst, »Sokol« z Voloskega, »Del. podpor. društvo« Boljunc, »Izobraževalno društvo« (Trnovo na Notranjskem), Čitalnica - Il. Bistrica, »Pevsko društvo« Zvezda - Kozina, »Bratimstvo« - Volosko, Čitalnica in »Sokol« iz Pule, Posojilnica iz Pule.

Nekako o 1/2 12. uri je stopil na vzvišeno mesto pred »Narodnim domom« g. dekan Rogoč. Ganotje se je čitalo srebrno-lasemu možu na obrazu, ko je na priprost način, ali iz srca spregovoril do zbrane naroda nekako tako-le:

Moji malenkosti je čast, da predsedujem malone vsem zadrugam v tem kraju. Zato mi je tudi pripadla prečastna naloga, da vam izrečem prisrčen pozdrav. Žal, da mi nedostajajo telesnih in duševnih moči, da bi vas pozdravil, kakor bi želelo moje danes prevesele srce. Res, danes imam prekra sen vis-a-vis: množico sinov in venec hčera našega naroda. Tu vidim zastopnika našega v parlamentu na Dunaju, g. profesorja Spinčiča, ki neprestano podpira duševni in gmotni razvoj našega naroda v teh krajih in prihiteva vsikdar rad na vsako prireditve našo. Tu vidim zastopnika našega okraja v deželnem zboru, g. prof. Matka Mandiča. Tudi on je neustrašljiv boritelj za pravice naše. Hvala mu, da se je potrudil semkaj! Vidim lepo število družih vrlih mož katerim vsem sporočam naš iskreni: dobro došli!

In ti, mili narode, tudi ti bodi pozdravljen iz dna srca, ki si prihite danes semkaj na slavje, ki govori, da tudi ti začneš postopati gospodar na svoji zemlji, da se začneš zavedati: kaj si, kdo si!!

Mi napredujemo, hvala Bogu! Ali do tega še nismo prišli, da bi bili popolnoma zadovoljni. Zato tudi današnja slavnost ni

še tako prirejena, kakor bi želeli. Upoštevajte pošteno željo in voljo in oprostite ne dostatke.

Še enkrat vam kličem prisrčno dobrodošlico in izrekam željo, da bi se vsi v zadovoljstvu in veselju vračali s te današnje slavnosti.

Sedaj pa vas povabljam, da si ogledate naš lep dom.

S tem je bil »Narodni dom« v Podgradu oficijelno otvorjen. (Pride še).

Domače vesti.

Velik ljudski shod tržaških Slovencev. Na praznik dne 8. septembra ob 4. uri popoldne sklicujejo slovenski narodno-radikalni visokošolci v »Narodni dom« v Trst velik ljudski shod. Prva točka dnevnoga reda obsega sicer staro, a še vedno nerešeno slovensko šolsko vprašanje. Poleg govora o slovenskem vseučilišču in slovenskih srednjih šolah se ima kaj posebno obširno razpravljati življenska potreba tržaških Slovencev, **naše ljudske šole**, ki je ravno sedaj, ko se vrši vpisavanje otrok, zelo važno vprašanje. Druga točka je govor: **Vseslovenstvo in Trst.** Znamenito politično predavanje Vseslovenstva, narodne samouprave, ki naj jasno in natančno utemelji: zakaj je Trst ena najvažnejših točk Slovenstva, zakaj in kako si Slovani v tej eminentni jugozapadni točki pridobimo stališče, ki je nam velevajo zavzemati naravni zakon.

Imenovanja v sodni stroki. Viši kancelijski oficijal Ferdinand Perhavec je premeščen iz Gorice v Trst. Gruntovničar v Gorici Ivan Rossman je pa tamkaj imenovan višim kancelijskim oficijalom.

Strah pred „duhovi“. (Resnična dogodba v neki slovenski vasi). Nekje na Slovenskem ima neki kmet mnogo kostanja. Ker je pa v dotičnem kraju, zraven obilice kostanja, tudi precej takih ljudi, ki se nočejo ravnati po osmi zapovedi božji, se je dogodil tam sledeči slučaj: Omenjeni kmet si je najel čuvaja, ki je moral paziti, da bi uzmoviči ne pouzmalu kostanja. Čuvaj je šel nekega večera proti onemu kraju, kjer je imel izvrševati svojo službo. (Povedati moramo, da je bilo zraven kostanjevega nasada občinsko pokopališče). Od daleč je zapazil čuvaj tri »poštenjake«, ki so kaj pridno pobirali kostanj. Da-si je bil ta naš čuvaj precej »korajzen«, si je vendar mislil, da ni zdravo, da bi en sam človek nastopal proti trem — in to še v pozni noči. Ker je bilo v nočnem, ali, bolje rečeno, »kostanjevem« čuvaju še vse premalo srčnosti, si je ta korenjak pomagal s zvijačo. Šel je na pokopališče, kjer si je izvlekel srajco is hlač in jo mahnil naravnost proti onim trem, ki so - k r a d l i. Junaški tatovi, videči, kako se »duh« bliža — so se spustili vsi preplašeni nizdolu po hribu. A to še ni vse! Nekdo, ki si je tudi želel nabrati kostanja po najnižji ceni in je bil v ta namen splezal na neko kostanjevo drevo, je, čim je opazil, da tečejo kar trije »dukovi« od pokopališča doli (tato je smatral za duhove!), skočil z drevesa in to ravno pred bežeče. Strah vseh štirih je bil tak, da se ne da opisati. Bežali pa so sedaj, na vse štiri vetrove! Ker pa zrak okolo bežečih ni bil posebno prijetno dehteč (dogodila se je bila namreč vsem štirim »mala nesreča«) je bilo popolnoma na svojem mestu, da so bežali, da-si nehote — narasen!

Kaj je bilo, kaj ni bilo: fakt je, da si še danes pripovedujejo ljudje, kako so se grobi odpirali in koliko duhov je vstajalo iz istih!!!

Mi moramo ostati — kakor smo bili! Pod tem naslovom nam piše neki naš delavec: Dokler se ne posreči raznim rovarjem, da bi prenesli vražji spor med nas, — smo mi tržaški Slovenci faktor, s katerim danes računajo (in resno računajo) vsi naši narodni nasprotniki. Mi tu sicer nismo, ne sami liberalci, ne sami klerikalci. Večina nas je sicer liberalnega mišljenja. Ali ta naš liberalizem je tak, da se popolnoma razlikuje od liberalizma — recimo naših nasprotnikov. Pod pojmom liberalizma umejemo mi ono, kar je Krist učil zlatim posvarilom: »Ne storite drugim, kar nečete, da bi drugi storili vam!« Glede verskega vprašanja dajamo sle-

hernemu na svobodo, da more neovirano opravljati svoje verske dolžnosti, ali jih ne opravlja, kakor mu že veleva njegovo naziranje.

Tudi pri nas je nekaj pretirancev in sicer na obeh straneh. Toda masa je tolerantna in res liberalna. Dokler ostanemo taki, nam ne treba obupavati na bodočnost Slovencev na tržaškem ozemlju. Ostati pa moramo, ako nočemo, da nas sovražnik uniči.

Pustimo torej skrajne elemente obeh strani in nadaljujmo eno pot, po kateri hodimo od začetka našega narodnega probujenja sem! Tržaški Slovenci ne smejo upraševati eden drugega po verskem pričanju; ne smejo mrzeti eden drugega, ako je eden bolj pobožen od drugega, ampak mi moramo biti vsi in samo Slovenci, ter se moramo kakor taki spoštovati medsebojno. Zakaj pa ne bi bili več prijatelji, ako smo se do sedaj skupno borili za naša narodna prava?

Kako bi mogel jaz danes mrziti ali celo zaničevati ljudi, ki so osiveli v borbi za narod, a so pobožni?!

Ostanimo torej kakor smo bili in narod slovenski nam bo hvaležen za to. Ko je bil recimo, izlet v Gorico in na sv. Goro — kar smo Tržačani priredili že večkrat, — smo išli vsi in tudi taki ki so na glasu liberalcev. Mi se smatramo za eno družino v kateri je sicer dosti glav in imajo te glave vsaka svojo pamet, a vključ temu ostajamo edini v načelno važnih narodnih vprašanjih.

Kakor do sedaj, tako pokažemo tudi dne 10. septembra da med nami še danes vlada bratska sloga. Mi Tržačani poletimo na odkritje Prešernovega spomenika vsi in brez devize: liberalcev ali klerikalcev!

Delavski sindikat. Včeraj popoldne se je v dvorani Ma'ly vršil shod na katerem se je konstituiralo delavsko politično društvo »Delavski sindikat«. Kaj več o tem društvu povemo v eni prihodnjih števil.

Ubit morski volk. V Kvarnerskem zalivu so ribiči s sekirami pobili pet metrov dolgega morskoga psa, ki je tehtal 10 kvintalov. Pošast se je bila zapela v ribiške mreže. To je že tretji morski volk, ki so ga v kratkem presledku ubili v kvarnerskem zalivu.

„Škrata“ je izišla 35. številka

Loterijske številke izžrebane dne 2. septembra:

Trst: 82 89 84 62 85.
Linc: 78 49 65 27 76.

Koledar in vreme. Danes: Rozalija, devica; Nedamisi; Ružica. Jutri: Lovrencij; Osvin; Nedeljko. — Temperatura ob 2. uri popoldne + 26° Celsius. Vreme: lepo, tu pa tam nekoliko oblačno.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Šunka s kožo
po 1 gl. brez kosti 1 gl. 10 nč., plečeta brez kosti 90, slanina in suho meso po 80 nč., prešičevi in goveji jeziki po 1 gl. glavina brez kosti kilo po 45 nč., dunajske 80, ala krakovske fine po 1 gl. iz šunke zelo prijubljene 1 gl. 20, a la ogrske trde 1 gl. 50 nč., fine ogrske 1 gl. 80 nč. kilo. Velike kranjske fine klobase po 20, in brinovec I. vrste 1 gl. 20 nč., II. vrste po 1 gl., III. vrste po 70 nč., brinov cvet pravi (Essenz) liter 2 gl. To pripoznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 klg. naprej
JANKO SIRC
prekajevalec in razpošiljatelj živil v Kranju.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

VABILO

k

predavanju

ki ga priredi

narodno-rad. dijaštvo

o Prešernu

dne 5. septembra

v veliki dvorani

tržaškega „Nar. doma“.

Govoril bo tov. Pavel Grošelj po naslednjem programu:

1. Prešernov životopis s posebnim ozirom na tedanje socijalne razmere;
2. estetiška ocena Prešerna;
3. Prešern in Slovanstvo;
4. analiza Prešernovega življenja in 5. pomen Prešerna za Slovence.

Predavanje bodo pojasnjevale naslednje slike:

1. France Prešern, portret (Fr. Kurz pl. Goldenstein);
2. Prešernova rojstna hiša v Vrbi, fotografija;
3. Matija Čop, portret (Amalije Oblakove);
4. Čop utone v Savi (A. Karpellus);
5. Mornar (Karpellus);
6. Ribič (Karpellus);
7. Nezakonska mati (Karpellus);
8. Nuna in kanarček (Karpellus);
9. Zdravilo ljubezni (Karpellus);
10. Zadnji boj iz „Krsta pri Savici“ (Karpellus);
11. Begun iz „Krsta pri Savici“ (Karpellus);
12. Slap Šavice, fotografija;
13. Krst pri Savici, (Janez Subic);
14. Stanko Vraz, portret (U. Unger);
15. Prešernov spomenik, fotografija (Ivan Zajec).

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstopnina 40 vin., sodeži 60 vin., sedeži na galeriji 40 vin.

Preplačila se hvaležno sprejemajo.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

„SANTUS“
novi higijenični zobotrebnički disinfektirani parfimirani zaprošen patent se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Soba prazna ali meblovana s prostim udom se odda v najem s 1. septembrom t. l. v ul. Toricelli št. 4 I. levo. (Sprajme se tudi žensko).

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, sreberne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Alma bar. Veczay
v Gradu izjavlja: zelo učinkujoče in izbornege okusa je
železnato vino
G. PICCOLIJA, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Polliterska steklenica velja 2 kroni in se v nvanja naročila točno izvrše.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAM

KATALOGI BREZPLAČNO.